

RZECZPOSPOLITA POLSKA

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

AP.O. 32033-4/02/03/IO

DECYZJA Nr 311

z dnia 28 października 2003 r.

Na podstawie art. 157 § 1 i art. 158 § 1 w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.),

po rozpatrzeniu

wniosku Zarządu Miasta Przemyśla o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r., Nr G.III-7250-192a/93, odmawiającej stwierdzenia nabycia przez Gminę Miejską Przemyśl nieodpłatnie, z mocy prawa, własności zabudowanej nieruchomości położonej w Przemyślu przy ul. Kościuszki 5, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka ewid. nr 76/1 o pow. 840 m², obręb 77 m. Przemyśla, ujawnionej w Lwh 57, oraz odmawiającej nieodpłatnego przekazania ww. nieruchomości na rzecz Gminy Miejskiej Przemyśl,

stwierdzam nieważność

decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r., Nr G.III-7250-192a/93.

UZASADNIENIE

Wojewoda Przemyski, działając na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 z późn. zm.), decyzją z dnia 20 kwietnia 1993 r., Nr G.III-7250-171-49/92, postanowił odmówić stwierdzenia nabycia przez Gminę Miejską Przemyśl z mocy prawa, nieodpłatnie, prawa własności nieruchomości położonej w Przemyślu, obręb 77, opisanej w karcie inwentaryzacyjnej nr 1556, stanowiącej załącznik do ww. decyzji, na którą składają się dwie działki, tj. zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym działka o pow. 840 m², oznaczona geod. numerem 76/1, położona przy ul. Kościuszki 5, objęta Lwh nr 57, oraz zabudowana budynkiem mieszkalno-użytkowym działka o pow. 1211 m², oznaczona geod. numerem 76/2, położona przy ul. Kościuszki 7 i ul. Wybrzeże Marsz. J. Piłsudskiego 1, objęta Lwh nr 56. Uzasadniając swoją decyzję Wojewoda Przemyski stwierdził m. in., że w dniu 27 maja 1990 r. [dzień wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...)] w budynkach przy ul. Kościuszki 5 i 7 siedzibę miały instytucje wykonujące zadania publiczne należące do

właściwości organów administracji rządowej, tj. Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami Urzędu Wojewódzkiego w Przemyślu oraz Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznej w Przemyślu.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej Zarząd Miasta Przemyśla w piśmie z dnia 7 maja 1993 r., znak: GG-7250/57/92.

Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa, po rozpatrzeniu ww. odwołania, postanowiła decyzją z dnia 5 sierpnia 1993 r. Nr KKU-633/93 uchylić zaskarżoną decyzję Wojewody Przemyskiego w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

Uzasadniając swoje stanowisko Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa wskazała na konieczność poczynienia ustaleń przez organ pierwszej instancji odnośnie charakteru mienia państwowego (własność czy inne prawa majątkowe), stanowiącego działki nr nr 76/1 i 76/2, jakie służyło na dzień 27 maja 1990 r. wykonywaniu zadań publicznych należących do właściwości organów administracji rządowej.

W piśmie z dnia 14 grudnia 1993 r., znak: GG.II-7224/P/2/93, Zarząd Miasta Przemyśla zwrócił się do Wojewody Przemyskiego z prośbą o nieodpłatne przekazanie na własność nieruchomości położonej w Przemyślu przy ul. Kościuszki 5 oraz przy ul. Kościuszki 7 i ul. Wybrzeże Marsz. J. Piłsudskiego 1, w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), z uwagi na fakt, że wspomniane nieruchomości są niezbędne Gminie Miejskiej Przemyśl do realizacji jej zadań własnych.

Wojewoda Przemyski, działając na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 4 oraz art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, decyzją z dnia 24 lutego 1994 r., Nr G.III-7250-192a/93, postanowił odmówić stwierdzenia nabycia przez Gminę Miejską Przemyśl, z mocy prawa, nieodpłatnie prawa własności nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Przemyślu przy ul. Kościuszki 5, oznaczonej w ewidencji gruntów m. Przemyśla jako działka nr 76/1 o pow. 840 m², obręb 77, zabudowanej budynkiem mieszkalno-użytkowym, ujawnionej w Lwh nr 57 oraz odmówił nieodpłatnego przekazania wyżej opisanej nieruchomości na rzecz Gminy Miejskiej Przemyśl. W uzasadnieniu ww. decyzji Wojewoda Przemyski podkreślił m. in., że przedmiotowa nieruchomość nie stała się z mocy prawa mieniem komunalnym z uwagi na przepis art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), ponieważ służyła ona w dniu 27 maja 1990 r. wykonywaniu zadań publicznych należących do właściwości organów administracji rządowej. Natomiast odmowę nieodpłatnego przekazania, w trybie art. 5 ust. 4 ww. ustawy, na rzecz Gminy Miejskiej Przemyśl działki nr 76/1 Wojewoda Przemyski uzasadnił tym, iż sporna nieruchomość nie służy w całości realizacji zadań tej gminy.

Następnie postanowieniem z dnia 22 kwietnia 1997 r., znak: G.III-7250/40/97, Wojewoda Przemyski wznowił z urzędu postępowanie w sprawie odmowy stwierdzenia nabycia przez Gminę Miejską Przemyśl, z mocy prawa, nieodpłatnie własności nieruchomości położonej w Przemyślu, obręb nr 77, oznaczonej jako działka nr 76/1 o pow. 840 m², zabudowanej budynkiem mieszkalno-użytkowym oraz odmowy przekazania ww. nieruchomości na własność Gminy Miejskiej Przemyśl, stwierdzonej decyzją prawomocną Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93. Uzasadniając ww. postanowienie Wojewoda Przemyski wskazał na uchwałę Trybunału Konstytucyjnego w pełnym składzie z dnia 1 lutego 1994 r. [sygn. akt: W 12/92 OTK 1994/1/16], dotyczącą ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni przepisów art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...) w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, której rozstrzygnięcie nie odpowiada interpretacji ww. przepisów prawa, przyjętej przy wydawaniu decyzji z dnia 24 lutego 1994 r.

Wojewoda Przemyski, działając zgodnie z art. 151 § 1 pkt 2 w zw. z art. 145 § 1 pkt 7 Kpa oraz na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 4 i art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), po przeprowadzeniu postępowaniu określonego w art. 149 § 2 Kpa, decyzją z dnia 24 kwietnia 1997 r. Nr G.III-7250/40/97 postanowił uchylić decyzję tegoż organu z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93 w całości i jednocześnie stwierdził nabycie przez Gminę Miejską Przemyśl, z mocy prawa, nieodpłatnie prawa własności nieruchomości położonej w obrębie 77 m. Przemyśla, oznaczonej jako działka nr 76/1 o pow. 840 m², zabudowanej budynkiem mieszkalno-użytkowym, w 8964/10000 częściach niewydziałonych oraz postanowił odmówić stwierdzenia nabycia przez ww. Gminę, z mocy prawa, nieodpłatnie własności wyżej opisanej nieruchomości w pozostałych 1036/10000 częściach niewydziałonych, a także przedmiotową decyzją postanowił odmówić nieodpłatnego przekazania Gminie Miejskiej Przemyśl spornej nieruchomości w 1036/10000 częściach niewydziałonych, a w stosunku do pozostałych 8964/10000 części niewydziałonych postępowanie w sprawie umorzyć. W uzasadnieniu decyzji z dnia 24 kwietnia 1997 r. Wojewoda Przemyski powołał się na wspomnianą uchwałę Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lutego 1994 r. oraz zaznaczył, że wyżej przedstawione części ułamkowe określone zostały proporcjonalnie do powierzchni ww. nieruchomości zajmowanej przez administrację rządową i komunalną (ustalone wysokości udziałów odpowiadają faktycznemu użytkowaniu [na dzień 27 maja 1990 r.] przez administrację rządową i terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego budynku znajdującego się na ww. nieruchomości).

Od wyżej opisanej decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 kwietnia 1997 r. Nr G.III-7250/40/97 złożył odwołanie do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału w Przemyślu, zarzucając tej decyzji naruszenie przepisów prawa z uwagi na powiadomienie odwołującego się o wydaniu zaskarżonej decyzji po jej uprawomocnieniu się oraz uniemożliwienie odwołującemu się udziału w postępowaniu, zakończonym ww. decyzją, w charakterze strony. Ponadto Związek Ukraińców w Polsce zauważył, że trwające jednocześnie postępowanie o zwrot mniejszości ukraińskiej przedmiotowej nieruchomości [działki nr 76/1] nie zostało w chwili wydania ww. decyzji Wojewody Przemyskiego zakończone.

Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa, po rozpatrzeniu powyższego odwołania Związku Ukraińców w Polsce Zarządu Oddziału w Przemyślu, podjęła decyzję z dnia 28 lipca 1997 r. Nr KKU 337/97, w której postanowiła uchylić zaskarżoną decyzję Wojewody Przemyskiego w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji, ponieważ – w ocenie KKU – ww. decyzja, wobec toczącego się postępowania reperywatyzyacyjnego dotyczącego działki nr 76/1, zapadła z naruszeniem art. 7 i art. 77 Kpa.

Wojewoda Podkarpacki, po ponownym rozpatrzeniu przedmiotowej sprawy, wydał w dniu 24 sierpnia 1999 r. decyzję Nr GN.VIII-7016/34/99, w której stwierdził, że decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93 wydana została z naruszeniem prawa, ale jednocześnie postanowił odstąpić od uchylenia ww. decyzji ze względu na okoliczność, o której mowa w art. 146 § 1 Kpa, a mianowicie z powodu upływu pięciu lat od dnia doręczenia tej decyzji. W uzasadnieniu powyższej decyzji Wojewoda Podkarpacki podniósł, iż Wojewoda Przemyski, wydając decyzję z dnia 24 lutego 1994 r., inaczej niż w uchwale Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lutego 1994 r. [sygn. akt: W 12/92], ocenił sytuację w zakresie komunalizacji nieruchomości położonej w Przemyślu przy ul. Kościuszki 5, co daje podstawę uchylenia ww. decyzji i wydania nowej decyzji w trybie art. 151 § 1 pkt 2 Kpa, [stwierdzającej nabycie przez Gminę Miejską Przemyśl własności spornej nieruchomości w odpowiedniej części ułamkowej], jednakże z uwagi na przepis art. 146 § 1 Kpa, należało – zgodnie z art. 151 § 2 Kpa – ograniczyć się tylko do stwierdzenia wydania decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. z

naruszeniem prawa. Odnosząc się natomiast do kwestii roszczenia reprivatyzacyjnego dotyczącego ww. nieruchomości, zgłoszonego przez Związek Ukraińców w Polsce, Wojewoda Podkarpacki podkreślił, że Związek nie przedstawił – na stosowne wezwanie Wojewody Podkarpackiego – dokumentu potwierdzającego fakt wystąpienia w 1990 r. z roszczeniem reprivatyzacyjnym w stosunku do działki nr 76/1, natomiast z dokumentacji zgromadzonej przez byłych Urząd Rejonowy w Przemyśle wynika jedynie, że Związek Ukraińców w Polsce czynił starania o nabycie przedmiotowej nieruchomości w trybie art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (t. j.: Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 z późn. zm.). Niemniej jednak, z uwagi na fakt, że Związek nie dostarczył dokumentów, które wskazywałyby na jego następstwo prawne po byłym właścicielu spornej nieruchomości, nie doszło do sfinalizowania tych starań.

Z odwołaniem od ww. decyzji Wojewody Podkarpackiego wystąpiło do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle. W uzasadnieniu odwołania podano, że w sprawie działki nr 76/1 zostało wszczęte postępowanie reprivatyzacyjne, ponieważ ww. Stowarzyszenie - jako następca prawny Ukraińskiego Towarzystwa „Narodnyj Dim” (właściciela nieruchomości przy ul. Kościuszki 5 w Przemyśle w okresie międzywojennym) - pismem z dnia 23 września 1991 r. wystąpiło do Wojewody Przemyskiego o nieodpłatne przekazanie przedmiotowej nieruchomości i wniosek ten nie został dotychczas rozpoznany. Ponadto odwołujący się przyznał, że „w niniejszej sprawie wielokrotnie występowało Stowarzyszenie UDN jak i ZUwP działający z upoważnienia Stowarzyszenia Ukraińskiego Domu Narodowego”. Ponadto w ocenie Stowarzyszenia „w przedmiotowej sprawie istnieją przesłanki do zawieszenia postępowania”.

Po rozpatrzeniu powyższego odwołania Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa wydała w dniu 19 października 1999 r. decyzję Nr KKKU 194/99, w której postanowiła utrzymać zaskarżoną decyzję Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r. Nr G.N.VIII 7016/34/99 w mocy. W uzasadnieniu swojej decyzji Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa stwierdziła m. in., że „zaskarżona decyzja Wojewody [Podkarpackiego] w istocie rozstrzygnięcia jest zgodna z prawem”, a odnośnie postulatu Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle dotyczącego zawieszenia postępowania w sprawie dotyczącej komunalizacji działki nr 76/1 do czasu rozstrzygnięcia kwestii zwrotu tej nieruchomości na rzecz byłego właściciela (jego następcy), Komisja nie uznała zasadności tego wniosku, ponieważ „zgłaszane uprawnienia Stowarzyszenia nie zostały podważone ani naruszone faktem wydania decyzji komunalizacyjnej”. Komisja zwróciła również uwagę na problem, czy powyższe odwołanie zostało wniesione przez podmiot do tego uprawniony („uprawnioną jednostkę”), ponieważ brak jest w aktach sprawy dokumentów poświadczających, że Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle jest następcą prawnym Ukraińskiego Towarzystwa „Narodnyj Dim”, a także brak jest jasności co do tego, która z organizacji: Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle, czy Związek Ukraińców w Polsce, legitymowana jest do reprezentowania interesów społeczności ukraińskiej w działaniach zmierzających do zwrotu tej społeczności budynku przy ul. Kościuszki 5 w Przemyśle. Ustosunkowując się do powyższego problemu Komisja wyraziła stanowisko, iż „należy przyjąć tłumaczenie zaistniałych uchybień w tym przedmiocie na korzyść osoby trzeciej”, tj. Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle.

Decyzję Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej z dnia 19 października 1999 r. zaskarżyło do Naczelnego Sądu Administracyjnego Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle, zarzucając Komisji przy wydawaniu tej decyzji naruszenie art. 7 i 77 Kpa („przez nie wyjaśnienie na jakich podstawach oparty jest wniosek reprivatyzacyjny”) oraz art. 97 Kpa („przez nie zawieszenie postępowania komunalizacyjnego, gdy toczy się

postępowanie o stwierdzenie nieważności decyzji pozbawiającej odwołującego się prawa własności”).

Po rozpoznaniu sprawy ze skargi Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu na decyzję Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej z dnia 19 października 1999 r., Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2001 r., sygn. akt: I SA 511/00, uchylił zaskarżoną decyzję, nakazując Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej ponowne rozpoznanie odwołania złożonego przez Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu na decyzję Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r. [Nr GN.VIII-7016/34/99]. W uzasadnieniu ww. orzeczenia NSA stwierdził m. in., że Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa nie wyjaśniła kwestii legitymacji ww. Stowarzyszenia do złożenia odwołania od decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r., jak i w ogóle nie zgłosiła zastrzeżeń do praw dwóch ww. organizacji, zrzeszających ludność ukraińską, jako stron postępowania komunalizacyjnego (KKU rozpatrywała zarówno odwołanie Związku Ukraińców w Polsce od decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 kwietnia 1997 r., jak i odwołanie Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu od decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r.). NSA zauważył przy tym, że Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa rozpatrzyła odwołanie od decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r., złożone przez Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu, które nie brało udziału w postępowaniu, zakończonym wydaniem ww. decyzji. Ponadto NSA zwraca uwagę na niekonsekwencję KKU w zakresie odniesienia się Komisji, w uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia, do samej kwestii zgodności z prawem decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r.

Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa, po ponownym rozpatrzeniu odwołania Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu od decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r., wydała w dniu 15 listopada 2001 r. postanowienie Nr KKU-263/2001/KP, w którym postanowiła stwierdzić niedopuszczalność odwołania. Uzasadniając powyższe postanowienie KKU podkreśliła m. in., że „ani Związek Ukraińców w Polsce, ani Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu nie wykazały w toku dotychczasowego postępowania komunalizacyjnego [dotyczącego nieruchomości przy ul. Kościuszki 5 w Przemyślu] przymiotu strony tego postępowania w rozumieniu art. 28 k.p.a. Po pierwsze, nie wykazały one swojego następstwa prawnego po Ukraińskim Towarzystwie „Narodnyj Dim”. Po drugie zaś, gdyby nawet owo następstwo wykazały, dochodzenie roszczeń reprivatyzacyjnych co do spornej nieruchomości w żadnym wypadku nie byłoby ograniczone przez decyzję Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r.”

Skutkiem wyżej opisanego stanu prawnego jest to, że decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93, jakkolwiek uznana za wadliwą, pozostaje w obrocie prawnym. Krajowa Komisja Uwłaszczeniowa uznała bowiem niedopuszczalność odwołania złożonego przez Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu od decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 24 sierpnia 1999 r., którą to decyzją Wojewoda stwierdził w prawdzie, że decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. wydana została z naruszeniem prawa, to jednak z uwagi na upływ pięciu lat od dnia jej doręczenia stronom (art. 146 § 1 w zw. z art. 145 § 1 pkt 3-8 Kpa), Wojewoda odstąpił od uchylenia tej decyzji. Skutkiem prawnym zaś obowiązującej decyzji Wojewody Przemyskiego jest to, że nieruchomość położona w Przemyślu przy ul. Kościuszki 5 (tj. działka nr 76/1) pozostaje wyłącznie własnością Skarbu Państwa.

W związku z powyższym Zarząd Miasta Przemyśla wystąpił pismem z dnia 9 września 2002 r. – na podstawie art. 157 § 1 w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 Kpa - do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93, zarzucając jej rażące naruszenie prawa.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wszczął z wniosku Zarządu Miasta Przemysła, z dniem doręczenia tego żądania Ministrowi, postępowanie administracyjne w sprawie o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r., zawiadamiając jednocześnie o tym strony w odpowiednim piśmie z dnia 10 lipca 2003 r., znak: AP.O. 32033-4/02/03.

Rozpatrując przedmiotową sprawę, po przeanalizowaniu całości akt sprawy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zważył, co następuje.

W postępowaniu komunalizacyjnym, prowadzonym zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), stroną jest Skarb Państwa i właściwa gmina. Zatem kluczową przesłanką umożliwiającą komunalizację mienia w trybie art. 5 ust. 1 ww. ustawy jest to, aby mienie podlegające komunalizacji było mieniem ogólnonarodowym (państwowym). Trzeba pamiętać przy tym, że nabycie własności nieruchomości przez gminę na podstawie przepisu art. 5 ust. 1 cyt. ustawy następuje *ipso iure*, zatem celem deklaratoryjnej decyzji wojewody w omawianym zakresie jest potwierdzenie stanu prawnego, jaki powstał w dniu 27 maja 1990 r. [dzień wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...)].

Natomiast weryfikacja decyzji komunalizacyjnej wydanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), jest uzasadniona i konieczna zarazem, jeżeli zainteresowany podmiot (osoba) wykaże, że w dniu, w którym nastąpiła z mocy prawa komunalizacja spornego mienia, legitymował się on tytułem prawnym, wykluczającym komunalizację tego mienia, bądź też jeżeli zachodzi w danym przypadku jedno z wyłączeń wskazanych w art. 11 i 12 ww. ustawy.

Z kolei decyzja o przekazaniu gminie, na jej wniosek, w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), określonego mienia ogólnonarodowego (państwowego) ma charakter fakultatywny i uznaniowy. Ww. przepis, przez użycie słów „może być przekazane”, pozostawia uznaniu organu administracji rządowej ocenę zasadności przekazania gminie mienia związanego z realizacją jej zadań i w żadnym wypadku powołany wyżej przepis nie nakłada na ten organ obowiązku przekazania tego mienia gminie. Spełnienie warunków do przekazania mienia ogólnonarodowego na podstawie art. 5 ust. 4 ww. ustawy, w tym warunku związania mienia z wykonywaniem zadań własnych gminy, nie oznacza konieczności takiego przekazania (patrz: wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt: I SA 2492/99). Przepis art. 5 ust. 4 ww. ustawy stwarza jedynie możliwość (a nie obowiązek) uzyskania przez gminę mienia ogólnonarodowego, w stosunku do którego gmina wykaże istnienie bezpośredniego, aktualnego związku z realizowanymi przez nią, ściśle określonymi zadaniami. Decyzja o komunalizacji mienia w trybie art. 5 ust. 4 analizowanej ustawy ma charakter konstytutywny, co oznacza, że przekazanie gminie uprawnień do komunalizowanego mienia następuje z chwilą, kiedy decyzja o przekazaniu stanie się ostateczna.

Decyzją z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93 Wojewoda Przemyski odmówił stwierdzenia nabycia z mocy prawa, w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), przez Gminę Miejską Przemysł nieruchomości położonej w Przemyśle przy ul. Kościuszki 5 (działka nr 76/1 o pow. 840 m²). Powyższą decyzją Wojewoda odmówił również nieodpłatnego przekazania, na podstawie art. 5 ust. 4 przedmiotowej ustawy, ww. nieruchomości na rzecz Gminy Miejskiej Przemysł. Uzasadniając pierwszą część swojej decyzji Wojewoda Przemyski powołał się na przepis art. 11 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy stwierdzając, że sporna nieruchomość nie stała się z dniem 27 maja 1990 r. mieniem komunalnym, ponieważ w tej dacie służyła [w części] wykonywaniu zadań publicznych należących do właściwości organów administracji rządowej. Natomiast

odmowa przekazania gminie, na jej wniosek, tej nieruchomości nastąpiła ze względu na to, że nie służy ona w całości realizacji zadań Gminy Miejskiej Przemyśl.

Z dokumentacji przedstawionej w sprawie wynika, że w dniu 27 maja 1990 r. działka nr 76/1 była własnością Skarbu Państwa i w budynku znajdującym się na ww. nieruchomości miał swoją siedzibę Urząd Wojewódzki - Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami, ale część pomieszczeń w tym budynku była wykorzystywana również przez Gminę Miejską Przemyśl, służąc realizacji jej zadań. Ponadto, jak wynika z akt sprawy, pierwsze piętro tego budynku wykorzystywane było w ww. dacie (i jest wykorzystywane obecnie) przez Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu.

Zgodnie z uchwałą Trybunału Konstytucyjnego podjętą w pełnym składzie dnia 1 lutego 1994 r. [sygn. akt: W 12/92, OTK 1994/1/16], dotyczącą ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni przepisów art. 5 ust. 1 i 2 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające (...), niepodzielne składniki mienia ogólnonarodowego (państwowego), o którym jest mowa w art. 5 ust. 1 i 2 ww. ustawy, jeżeli w dniu 27 maja 1990 r. służyły jednocześnie wykonywaniu zadań należących do właściwości organów komunalnych i organów państwowych określonych w art. 11 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, stały się w tym dniu z mocy prawa przedmiotem współwłasności Skarbu Państwa i odpowiednich komunalnych osób prawnych w częściach ułamkowych odpowiadających wykonywanym przez nie zadaniom. Wysokość udziałów określa wojewoda na podstawie art. 18 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Oceniając zatem stan prawny działki nr 76/1 na dzień 27 maja 1990 r. należy podkreślić, że z uwagi na fakt, że przedmiotowe mienie służyło w tym dniu nie tylko realizacji zadań własnych gminy, ale również realizacji zadań publicznych należących do administracji rządowej, sporna działka nie mogła stać się - z tym dniem - wyłącznie mieniem komunalnym, tylko stała się przedmiotem współwłasności Skarbu Państwa i Gminy Miejskiej Przemyśl w częściach ułamkowych, stosownie do wykonywanych przez administrację rządową i jednostkę komunalną zadań. Wyrażone stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (przykładowo można wskazać wyrok NSA z dnia 20 listopada 1998 r., sygn. akt I SA 937/98).

Powszechnie obowiązująca wykładnię w zakresie stosowania (interpretacji) przepisu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające (...), wyznaczoną przez Trybunał Konstytucyjny w ww. uchwale z dnia 1 lutego 1994 r. [opublikowanej w Dzienniku Ustaw z dnia 10 lutego 1994 r. Nr 18, poz. 69], nie uwzględnia decyzja Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. Nr G.III-7250-192a/93, czego konsekwencją jest fakt wydania tej decyzji z rażącym naruszeniem prawa. Stąd konieczność stwierdzenia nieważności tej decyzji.

Na marginesie powyższego należy zauważyć, że - stosownie do art. 239 ust. 3 Konstytucji RP (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483) - z dniem wejścia w życie Konstytucji [tj. z dniem 17 października 1997 r.] uchwały Trybunału Konstytucyjnego w sprawie ustalenia wykładni ustaw tracą moc powszechnie obowiązującą. Niemniej jednak w mocy pozostają - zgodnie z cyt. art. 239 ust. 3 zd. 2 - prawomocne wyroki sądu oraz inne prawomocne decyzje organów władzy publicznej, podjęte z uwzględnieniem znaczenia przepisów ustalonego przez Trybunał Konstytucyjny w drodze powszechnie obowiązującej wykładni ustaw. W związku z tym, że w zakresie interpretacji przepisu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające (...) istnieje w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego utrwalone, jednolite stanowisko, zgodne z wyżej przedstawioną wykładnią Trybunału Konstytucyjnego i Sąd ten nie wyraził do chwili obecnej odmiennego poglądu w tym przedmiocie, nie ma podstaw do przyjęcia innej od zaprezentowanej powyżej interpretacji przepisu art. 5 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy odnośnie przypadku, gdy niepodzielne składniki mienia ogólnonarodowego służyły jednocześnie w dniu

27 maja 1990 r. wykonywaniu zadań należących do właściwości organów komunalnych i organów państwowych określonych w art. 11 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy.

Z uwagi na okoliczność, że nieruchomość stanowiąca działkę nr 76/1 stała się z dniem 27 maja 1990 r. przedmiotem współwłasności Skarbu Państwa i Gminy Miejskiej Przemyśl w częściach ułamkowych, zasadne i konieczne jest również stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. w części dotyczącej pkt-u 2 sentencji tej decyzji. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 5 ust. 4 wyżej cyt. ustawy, gminie, na jej wniosek, może być przekazane mienie ogólnonarodowe (państwowe) inne niż wymienione w art. 5 ust. 1 – 3 (w rozpatrywanej sprawie: działka nr 76/1), jeżeli jest ono związane z realizacją jej zadań.

Oceniając z kolei decyzję Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r. pod względem formalno – prawnym, trzeba wskazać na jej wadliwość z uwagi na to, że decyzja ta została wydana w oparciu o dwie odmienne podstawy prawne, tj. art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 oraz art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...). Należy zauważyć, że decyzja wydana na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy ma charakter deklaratoryjny, natomiast decyzja wydana w oparciu o art. 5 ust. 4 cyt. ustawy ma charakter konstytutywny. Nie można łączyć dwóch niezależnych od siebie postępowań administracyjnych i kończyć je jedną i tą samą decyzją. Z wniosku Zarządu Miasta Przemyśla z dnia 14 grudnia 1993 r. o nieodpłatne przekazanie, w trybie art. 5 ust. 4 przedmiotowej ustawy, nieruchomości przy ul. Kościuszki 5 powinno być przeprowadzone odrębne postępowanie administracyjne zakończone decyzją w tej sprawie.

Odnosząc się natomiast do pisma Stowarzyszenia Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle z dnia 6 sierpnia 2003 r., skierowanego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w rozpatrywanej sprawie, w którym Stowarzyszenie wnosi o nieuwzględnienie wniosku Zarządu Miasta Przemyśla o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r., Nr G.III-7250-192a/93, uprzejmie przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyśle nie posiada legitymacji – w rozumieniu art. 28 Kpa - do występowania w charakterze strony w postępowaniu administracyjnym w sprawie o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Przemyskiego z dnia 24 lutego 1994 r., gdyż nie istnieje przepis prawa materialnego, dający podstawę przyznania Stowarzyszeniu interesu prawnego w uczestniczeniu w tym postępowaniu w charakterze strony. Stroną tego typu postępowania jest bowiem Skarb Państwa (reprezentowany przez odpowiedniego miejscowo starostę/prezydenta miasta na prawach powiatu) i właściwa gmina. Inny podmiot może być stroną takiego postępowania jeżeli wykáže tytuł prawnorzeczowy do skomunalizowanego mienia, posiadany w dniu 27 maja 1990 r. Starania Stowarzyszenia o przekazanie nieruchomości przy ul. Kościuszki 5 w Przemyśle na rzecz społeczności ukraińskiej nie przesądzają o posiadaniu przez Stowarzyszenie przymiotu strony w postępowaniu w sprawie o stwierdzenie nieważności ww. decyzji Wojewody Przemyskiego. Z uwagi na to, że roszczenia repriwatywacyjne nie mogą być dochodzone w postępowaniu komunalizacyjnym prowadzonym na podstawie przepisów art. 5 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające (...), to również w postępowaniu w sprawie o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnej nie może mieć przymiotu strony podmiot, który posiada interes prawny wyłącznie w postępowaniu repriwatywacyjnym, realizowanym niezależnie od postępowania komunalizacyjnego (powyższe potwierdza orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, np. wyrok NSA z dnia 30 czerwca 1993 r., sygn. akt: II SA 174/93).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

POUCZENIE

Strona niezadowolona z decyzji może, w trybie art. 127 § 3 Kpa, wystąpić w ciągu 14 dni od dnia jej doręczenia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

MINISTER
Spraw Wewnętrznych i Administracji -
z up. Jerzy MAZUREK
Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Departament Administracji Publicznej

Zgodność kopii z oryginałem
stwierdzam

GŁÓWNY SPECJALISTA

Izabella ZANIEWSKA-RÓŻYCKA

Otrzymują:

1. Prezydent Miasta Przemyśla
2. Prezydent Miasta Przemyśla
- jako wykonujący zadania starosty z zakresu administracji rządowej.
3. a/a – 2 egz.

Do wiadomości:

1. Wojewoda Podkarpacki
- ② Stowarzyszenie Ukraiński Dom Narodowy w Przemyślu
ul. Kościuszki 5
37-700 Przemyśl
3. Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Przemyślu
ul. Kościuszki 5
37-700 Przemyśl